Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0823U100503

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 19-07-2023

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Фєрьєва Наталія Петрівна

2. Fierieva Natalia P.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 11-07-2023

Спеціальність за освітою: 081 - Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.889.02

Повне найменування юридичної особи: Приватне акціонерне товариство "Вищий навчальний заклад "Національна академія управління"

Код за ЄДРПОУ: 16476880

Місцезнаходження: вул. Ушинського, буд. 15, м. Київ, 03151, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Приватне акціонерне товариство "Вищий навчальний заклад "Національна академія управління"

Код за ЄДРПОУ: 16476880

Місцезнаходження: вул. Ушинського, буд. 15, м. Київ, 03151, Україна

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 10.77.05

Тема дисертації:

1. Кримінальна відповідальність за погрозу або насильство щодо начальника (стаття 405 Кримінального кодексу України)

2. Fierieva N.P. Criminal liability for threat or violence against a superior (Article 405 of the Criminal Code of Ukraine)

Реферат/анотація:

1. Дисертаційна робота спрямована на підготовку науково обґрунтованих пропозицій, що покликані удосконалити означені кримінально-правові норми (ст. 405 КК України) та суміжні правовідносини, а також підвищення ефективності кримінального права саме у сфері військових правовідносин, пов'язаних із порядком підлеглості та дотриманням військової дисципліни, що передбачають бездоганне і неухильне додержання всіма військовослужбовцями порядку і правил, встановлених статутами Збройних Сил України та іншим законодавством України. Зміст дисертаційної роботи ґрунтується на основі комплексної та системної кримінально-правової характеристики військового кримінального правопорушення, передбаченого ст. 405 КК України. Дослідження виконано у межах актуального на сьогодні для України

періоду, коли Збройні Сили України, інші військові формування, утворені відповідно до законів України, увесь Український народ відстоюють своє право на існування бути суверенною, незалежною, демократичною, соціальною, правовою державою. У результаті здійсненого наукового аналізу теоретичного стану означеної проблеми, її законодавчого регулювання, а також практики застосування чинного законодавства, було надано важливі й істотні пропозиції для науки кримінального права, сформульовані нові положення та висновки. Під час проведеного дослідження проведено наскрізний огляд законодавчого матеріалу, у якому наявні вказівки на положення щодо військового кримінального правопорушення за ст. 405 КК України, проаналізовано усі 203 вироки, оприлюднені в Єдиному державному реєстрі судових рішень України, винесених з 2011 по 2022 рр. у частині кримінальної відповідальності за погрозу або насильство щодо начальника та опитано 277 респондентів щодо означеної проблеми. У ході дослідження встановлено витоки кримінальної відповідальності за військове кримінальне правопорушення – погроза або насильство щодо начальника та сучасний стан проблеми (розділ 1). Конкретизовано, що суспільна небезпечність військового злочину за ст. 405 КК України характеризується високим рівнем небезпеки, як для військового середовища, так і для воєнної безпеки держави в цілому, що має бути визначальним для посилення боротьби кримінально-правовими засобами із військовою злочинністю. Аналіз судової практики (2014-2021 р.) за вчинення злочинів за ч. 1-4 ст. 405 КК України свідчить, що в переважній більшості суди виносили покарання щодо більшості з 177 засуджених військовослужбовців, які були не співмірними із суспільною небезпекою погроз і насильства проти командирів/начальників і не враховували відповідним чином, що вказані злочини вчинялись під час дії на території держави особливого періоду, що є обставиною, яка обтяжує покарання, коли проти України нині здійснюється агресивна війна зі сторони російської федерації. Тому, кримінальна політика судів при розгляді військових кримінальних правопорушень (злочинів за ст. 405 КК) підлягає корегуванню в сторону суворості відбування винесених покарань, більшої їх ефективності (обвинувальних вироків) на запобігання кримінальним правопорушенням серед військовослужбовців. Одночасно практика застосування судами України вимог ст. 45-49 КК України свідчить, що зазначені підстави звільнення від кримінальної відповідальності військовослужбовців за вчинення злочинів, передбачених ч. 1-4 ст. 405 КК, не застосовувались, оскільки посягають на базовий принцип військової структури - єдиноначальність, який є, поряд з іншими, основою для військової дисципліни. Крім того, аналіз судової практики свідчить про необхідність підвищення мінімальної межі покарання у виді позбавлення волі на певний строк за ч. 4 ст. 405 КК України з 5-ти до 6-ти років за вчинення погрози або насильства щодо начальника, вчинені групою осіб, або повторно, або із застосуванням зброї чи боєприпасів, або спричинили тяжкі наслідки, або в умовах воєнного стану чи в бойовій обстановці. За характером й змістом дослідження дисертаційна робота є першою в Україні всебічною комплексною та системною науково-дослідною працею, що присвячена кримінальній відповідальності за погрозу або насильство щодо начальника за ст. 405 КК України. Конкретний внесок у наукове розроблення даної проблеми полягає у формулюванні науково обґрунтованих пропозицій, що спрямовані на удосконалення означених кримінально-правових норм (ст. 405 КК України), а також підвищення ефективності й регулятивної сутності кримінального права саме в означеній сфері.

2. This dissertation is aimed at preparing scientifically based proposals aimed at improving the said criminal law provisions (Article 405 of the CC of Ukraine) and related legal relations, and also at improving the efficiency of criminal law specifically in the area of military legal relations related to the chain of command and compliance with military discipline, which provide for impeccable and strict compliance by all servicemen with the procedure and rules established by the statutes of the Armed Forces of Ukraine and other legislation of Ukraine. The content of this dissertation is based on a comprehensive and systematic criminal law characterisation of the military criminal offence under Article 405 of the Criminal Code of Ukraine. The research was carried out within the framework of the current period for Ukraine, when the Armed Forces of Ukraine, other military formations established in accordance with the laws of Ukraine, and the entire Ukrainian people are defending their right to exist as a sovereign, independent, democratic, social, and legal state. As a result of the scientific analysis of the theoretical state of the issue, its legislative regulation, and the practice of application of current legislation, the author makes important and substantial proposals for the science of criminal law, and formulates new provisions and

conclusions. In the course of the study, the author conducted a cross-cutting review of the legislative material containing references to the provisions on military criminal offences under Article 405 of the Criminal Code of Ukraine, analysed all 203 verdicts published in the Unified State Register of Court Decisions of Ukraine delivered between 2011 and 2022 in terms of criminal liability for threatening or violence against a superior, and interviewed 277 respondents on the issue. The analysis of court practice (2014-2021) for crimes under parts 1-4 of Art. 405 of the Criminal Code of Ukraine shows that, in the opinion of the thesis, the courts overwhelmingly sentenced the majority of 177 convicted servicemen to punishments that were disproportionate to the public danger of threats and violence against commanders/superiors and did not take into account that these crimes were committed during a special period on the territory of the state, which is a circumstance that aggravates punishment when the Russian Federation is currently waging an aggressive war against Ukraine. Therefore, the criminal policy of the courts when considering military criminal offences (crimes under Article 405 of the CCU) should be adjusted towards the severity of the sentences imposed, their greater effectiveness (convictions) in preventing criminal offences among military personnel. At the same time, the practice of application by the courts of Ukraine of the requirements of Articles 45-49 of the CC of Ukraine shows that these grounds for exemption from criminal liability of servicemen for committing crimes under Parts 1-4 of Article 405 of the CC have not been applied, as they encroach on the basic principle of the military structure - unity of command, which is, among other things, the basis for military discipline. In addition, the analysis of court practice shows the need to increase the minimum penalty of imprisonment for a fixed term under Part 4 of Article 405 of the CC of Ukraine from 5 to 6 years for threats or violence against a superior committed by a group of persons, or repeatedly, or with the use of weapons or ammunition, or which caused grave consequences, or in martial law or combat situations. By the nature and content of the study, the thesis is the first comprehensive and systematic research work in Ukraine on criminal liability for threatening or using violence against a superior under Article 405 of the Criminal Code of Ukraine. The specific contribution to the scientific development of this issue is the formulation of scientifically sound proposals aimed at improving the specified criminal law provisions (Article 405 of the CC of Ukraine), as well as at increasing the efficiency and regulatory nature of criminal law in this particular area.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Карпенко Микола Іванович
2. Karpenko Mykola I.

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ніколаєнко Тетяна Богданівна
2. Nikolaienko Tetiana B.

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Андрушко Андрій Васильович
2. Andrushko Andrii Vasylovych

Кваліфікація: Доктор юридичних наук, 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шнипко Олена Сергіївна
2. Shnipko Elena S.

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Козакова Ірина Віталіївна
2. Kozakova Iryna V.

Кваліфікація: к. ю. н., 12.00.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Фесенко Олександр Миколайович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні

Фесенко Олександр Миколайович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Т.А.